

Nr 210.

Av herr **Lindhagen**, *angående världsfredens problem och folkens samverkan.*

Folkrikisdagens av år 1932 uttalande om världsfredens organisation och folkens samverkan lyder:

»Världsfredens organisation tillkommer som sagt att avlägsna krigets och militärväsendets djupliggande orsaker. Den måste sålunda utmyнна i förkunnandet av rättsgrundsatser och inrättandet av en beredskap för dessas förverkligande. Sanningens makt undgår uppenbarligen ej att i en värld, styrd under oöverskådlig tid av ofullkomliga människor, behöva stödet även av administrativ makt.

Världssamhällets organisation måste således, efter förebild av staternas, grundas på lagar, domstolar och exekutiva funktioner. Folkförbundet utgör begynnelsen till en sådan organisation av världsfreden. Denna organisation är emellertid ännu ofullkomlig och måste utbyggas.

Förbundet är nämligen ett regeringsförbund och icke ett verkligt folkens förbund. Detta är till och med väsentligen ett europeiskt regeringsförbund, behärskat av segermakter. Det måste omvandlas till ett »folkens världsförbund». Förbundets idéprogram eller lagstiftning saknar vissa väsentliga betingelser för en rättsordning såsom den fullständiga avrustningen, nationaliteternas självbestämmanderätt i alla världsdelar, krav på lösningen av världsproblemet språkfråga, ett ekonomiskt rättstillstånd i stället för den nuvarande kapitalistiska produktionsordningen m. m.

Förbundets domstols- och skiljedomsväsende saknar lagar att döma efter särskilt i vitala frågor, och dess oväld är icke obestridlig.

Förbundets exekutiva makt, uppbyggd på så kallad militära och ekonomiska sanktioner, är till sitt idéinnehåll omstridd och i praktiken i saknad av möjligheter av tillämpning. Vad än må sägas om dessa sanktioner må någon internationell militär ordningsmakt ej ifrågakomma annat än efter avskaffandet av det nationella militärväsendet. Förbundets förmåga av verkställighet måste nu framför allt enligt sakens natur grundas på folkens samverkan med stöd av sina folkliga organisationer. Detta är för närvarande icke fallet. De folkliga organisationernas uppgift blir att påskynda den rätta utvecklingen och de officiella instansernas företagsamhet. De måste visserligen giva rättvisa åt styrelsernas bemödanden, inse svårigheterna och uppskatta de små framstegen. Däremot förspiller en folkrörelse sin kallelse, om den, såsom ofta sker, söker ängsligt efterlikna regeringspolitikens ståndpunkter. Mötet vill därför i detta ämne särskilt betona följande riktlinjer och framtidsmål:

1) Folkförbundets omvandling från ett väsentligen europeiskt regeringsförbund, behärskat av segermakter, till ett 'folkens världsförbund'.

2) En allsidig internationell rättsordning för detta världsförbund, innefattande tillika ett ekonomiskt rättstillstånd i stället för den nuvarande kapitalistiska produktionsordningen. En allmän revision följaktligen av förbundets idéprogram, så att det motsvarar sin berörda ideella uppgift.

3) Oväldiga domstolar, som tillämpa denna rättsordning. En utbyggnad således av det nuvarande internationella domstols- och skiljedomsväsendet.

4) En socialt betonad exekutiv organisation, lämpad för olika situationer och stödd främst av samverkan mellan de folkliga organisationerna.

5) En rimlig revision av världskrigets fredstraktater.

6) Utrikespolitikens likställighet organisatoriskt inom varje land med inrikespolitiken.

7) Sekretessens upphävande.

8) De folkliga fredsintressenas sammanslutning nationellt och internationellt med uppgift att påverka och kontrollera sina styrelser.»

I detta ämne ha tidigare väckts motioner i riksdagen, vilka även besvarats undvikande utan ingående i sak. Med åberopande av sakens natur, folkriksdagens uttalande och nämnda motioner hemställas,

att riksdagen ville hos regeringen begära initiativ till överenskommelser med folkförbundets medlemmar och andra främmande makter eller vissa av dem, exempelvis balterna, om samverkan för en lösning av världsfredens organisation i huvudsaklig anslutning till folkriksdagens riktlinjer.

I brist ännu på ett riksdagens utrikesutskott hemställas, att motionen grundlagsenligt remitteras till konstitutionsutskottet.

Stockholm den 21 januari 1933.

Carl Lindhagen.